

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67 122 689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

02.03.2021. Nr. VID.4.1/27.18.1/2994
Uz 01.02.2021. Nr. b/n

Uzņēmumam "BA"
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) ir izskatījis A uzņēmuma "BA", reģistrācijas Nr. 000000, juridiskā adrese, XXX, A, D000000, Latvijas pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) reģistrācijas Nr. LV0000000000, (turpmāk – iesniedzējs) 2021. gada 1. februāra iesniegumu par uzziņu (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 98. panta pirmo daļu, iesniedzējs lūdz VID sniegt uzziņu par iesniedzēja preču laišanu brīvam apgrozījumam, kā arī ievadmuītas nodokļa, akcīzes nodokļa un PVN piemērošanu. VID skaidrojums ir nepieciešams, lai iesniedzējs gūtu pārliecību par muitas un nodokļu normatīvo aktu pareizu piemērošanu Latvijā iesniedzēja saimnieciskās darbības veikšanai.

1. Iesniedzēja situācijas apraksts.

1.1. Iesniedzēja saimnieciskā darbība.

Iesniedzējs ir 2016. gada 25. oktobrī A Republikā (turpmāk – A) reģistrēts K uzņēmumu grupas (turpmāk – K grupa) uzņēmums, kura saimnieciskā darbība ietver degvielas (benzīna, dīzeļdegvielas, biodegvielas utt.) iegāžu centralizēšanu citiem K grupas uzņēmumiem Eiropā. Iesniedzējs centralizē K grupas uzņēmumu degvielas iegādes Latvijā, kā arī citās Baltijas un Skandināvijas valstīs, nodrošinot visas darbības, kas saistītas ar degvielas iegādi no trešajām pusēm un to tālāko piegādi vietējiem K grupas mazumtirdzniecības uzņēmumiem, tostarp iepirkumu veikšanu, finansēšanu, degvielas iegādes saistīto risku pārvaldīšanu un novēršanu.

Saistībā ar degvielas iepirkumu centralizēšanu Latvijā iesniedzējs ir kļuvis par juridisko pusi, kas veic degvielas iegādi no degvielas piegādātājiem (piemēram, SIA "OL", Latvijas PVN maksātāja Nr. LV0000000000, kā arī citiem piegādātājiem nākotnē) un piegādā to tālāk SIA "KL", Latvijas PVN maksātāja

Nr. LV000000000000, (turpmāk – *KL*). Degvielas fiziskā kustība līdz šim vienmēr notikusi no piegādātāja apstiprinātās akcīzes preču noliktavas uz *KL* apstiprināto akcīzes preču noliktavu, iesniedzējam pārņemot degvielas īpašumtiesības brīdī, kad degviela ierodas *KL* noliktavā (degvielas terminālī). Ņemot vērā, ka degviela tiek pārvietota starp divām apstiprinātām akcīzes preču noliktavām un abām darbībām iesaistītajām pusēm ir speciālā atļauja (licence) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai, minētā degvielas pārvietošana notiek, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanas režīmu atbilstoši likuma “Par akcīzes nodokli” 25. panta ceturtās daļas 1. punkta “a” apakšpunktam.

Iesniedzējs iegādāto degvielu uzglabā termināli degvielas tvertnēs līdz brīdim, kad *KL* degviela ir nepieciešama pārdošanai uzņēmumam piederošās degvielas uzpildes stacijās (turpmāk – *DUS*) Latvijā. Šajā brīdī degviela tiek pārdota un no degvielas termināļa nodota tālāk *KL*. Latvijas teritorijā iesniedzējs nodrošina tikai degvielas pieņemšanu, īslaicīgu uzglabāšanu un tālāko nodošanu un neveic nekādas citas darbības ar degvielu tās pārdošanai mazumtirdzniecībā, piemēram, degvielas piedevu piejaukšanu degvielai vai tās transportēšanu no piegādātāja akcīzes noliktavas uz degvielas termināli vai no degvielas termināļa tālāk uz *K DUS* Latvijā – par to attiecīgi vienmēr ir atbildīgs degvielas piegādātājs vai *KL*.

Degvielas terminālis, kurā darbojas iesniedzējs un *KL*, pieder citam *K* grupas uzņēmumam Latvijā – *SIA “KMN”*, Latvijas *PVN* maksātāja Nr. LV0000000000 (turpmāk – *KMN*). Lai iesniedzējs varētu uzglabāt degvielu terminālī, iesniedzējs ir noslēdzis degvielas uzglabāšanas līgumu ar *KMN*, kas paredz tiesības iesniedzējam pieņemt un nodot degvielu termināļa teritorijā, kā arī nodrošināt tās īslaicīgu uzglabāšanu atbilstoši degvielas uzturēšanas drošības noteikumiem. Ņemot vērā to, ka degvielas transportēšanu un uzglabāšanu pilnībā nodrošina degvielas piegādātāji, *KL* vai *KMN*, iesniedzējam nav nepieciešamības Latvijas teritorijā uzturēt nedz savus tehniskos resursus vai cilvēkresursus, nedz arī pilnvarotus pārstāvjus, kuri būtu tiesīgi parakstīt līgumus iesniedzēja vārdā. Attiecīgi iesniedzējs visu savu darbību Latvijas teritorijā nodrošina attālināti no savas saimnieciskās darbības mītnes vietas *A*.

1.2. Iesniedzēja statuss (nodokļu reģistrācija) Latvijā.

1.2.1. Iesniedzēja nepieciešamība iegūt speciālo atļauju (licenci) darbībām ar akcīzes precēm.

Likuma “Par akcīzes nodokli” 1. panta otrās daļas 7. punktā noteikts, ka akcīzes preču noliktava ir vieta, kur apstiprināts noliktavas turētājs var ražot, pārstrādāt, uzglabāt, ievest, saņemt, nosūtīt vai veikt citas darbības ar akcīzes precēm, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanu. Savukārt atbilstoši likuma “Par akcīzes nodokli” 2. panta sestās daļas 1. punktam apstiprināta noliktavas turētāja darbībai ir nepieciešama speciālā atļauja (licence) darbībām ar akcīzes precēm. Ministru kabineta 2005. gada 30. augusta noteikumu Nr. 662 “Akcīzes preču aprites kārtība” (turpmāk – Akcīzes preču aprites kārtība) 14. punktā noteikts, ka speciālo atļauju (licenci) komercdarbībai ar akcīzes precēm var iegūt tikai Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra komercreģistrā (turpmāk – komercreģistrs) reģistrēti komersanti.

Papildus tam Akcīzes preču aprites kārtības 92.¹ punkta ceturtajā apakšpunktā noteikts, ka komersants, neiegūstot speciālo atļauju (licenci) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai, var no citai personai piederošas akcīzes preču noliktavas veikt viņam piederošu akcīzes preču realizāciju tās akcīzes preču noliktavas turētājam, kurā akcīzes preces tiek uzglabātas.

Kā iepriekš minēts, speciālā atļauja (licence) akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai termināli T ielā xx, Rīgā, ir izsniegta KL. Ņemot vērā to, ka iesniedzējs akcīzes noliktavas (t. i., degvielas termināļa) teritorijā saņems degvielu, kā arī realizēs tālāk to akcīzes preču noliktavas turētājam KL, iesniedzējs atbilstoši Akcīzes preču aprites kārtības 92.¹ punkta ceturtajam apakšpunktam var degvielu saņemt un realizēt, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanu, neiegūstot speciālo atļauju (licenci) darbībai ar akcīzes precēm un neregistrējot atsevišķu juridisku vienību, piemēram, kapitālsabiedrību vai filiāli, komercreģistrā.

Par akcīzes nodokļa piemērošanu un iemaksāšanu valsts budžetā būs atbildīgs KL brīdī, kad tas degvielu izvedīs no termināļa teritorijas, lai piegādātu to KDUS Latvijā tālākajai mazumtirdzniecības pārdošanai klientiem.

1.2.2. Iesniedzēja nepieciešamība reģistrēt pastāvīgo pārstāvniecību Latvijā.

Pastāvīgās pārstāvniecības veidošanos Latvijā reglamentē likuma "Par nodokļiem un nodevām" 14. panta septītā un astotā daļa, kā arī Latvijas Republikas valdības un Īrijas valdības konvencijas par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla pieauguma nodokļiem 5. pants. Iesniedzējs ir izvērtējis minētos normatīvos aktus un secinājis, ka tam neveidojas Latvijā pastāvīgā pārstāvniecība, ņemot vērā to, ka iesniedzējs Latvijas teritorijā neuztur nedz savus tehniskos resursus (noliktavas un citas telpas vai iekārtas) vai cilvēkresursus, nedz arī pilnvarotos pārstāvjus, kuri būtu tiesīgi parakstīt līgumus iesniedzēja vārdā. Minēto pastāvīgās pārstāvniecības neveidošanās faktu 2020. gada 1. aprīlī apstiprināja VID ģenerāldirektors, sniedzot iesniedzējam uzzīni.

Tā kā iesniedzējam neveidojas pastāvīgā pārstāvniecība Latvijā un tam nav nepieciešama speciālā atļauja (licence) darbībai ar akcīzes precēm, iesniedzējs veic iesniegumā minēto saimniecisko darbību, neregistrējoties komercreģistrā vai VID kā saimnieciskās darbības veicējs Latvijā.

1.2.3. Iesniedzēja nepieciešamība reģistrēties VID PVN maksātāju reģistrā.

Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma (turpmāk – PVN likums) 1. panta 20. punktam preču piegāde ir darījums, kas izpaužas kā īpašuma tiesību uz lietu nodošana citai personai. Savukārt atbilstoši PVN likuma 5. panta pirmās daļas 1. punktam savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai Latvijā veikta preču piegāde par atlīdzību ir apliekama ar PVN. Tā kā iesniedzējs degvielu saņem un nodod tās īpašumtiesības par atlīdzību degvielas termināli Latvijas teritorijā, iesniedzējs PVN likuma izpratnē Latvijā veic ar PVN apliekamus darījumus.

Saskaņā ar PVN likuma 56. panta otrās daļas 1. punktu citas Eiropas Savienības (turpmāk – ES) dalībvalsts nodokļu maksātājam ir pienākums reģistrēties VID PVN maksātāju reģistrā, ja tas veic vismaz vienu ar PVN apliekamu darījumu Latvijā. Tāpēc 2020. gada 26. martā iesniedzējs reģistrējās

VID PVN maksātāju reģistrā, un tam tika piešķirts Latvijas PVN maksātāja Nr. LV0000000000.

1.3. Iesniedzēja preču laišana brīvā apgrozībā Latvijā un uzziņas nepieciešamība.

Sākot ar 2021. gadu, iesniedzējs iegādāsies degvielu ne tikai no vietējiem piegādātājiem Latvijā, bet arī no darījumu partneriem ārpus ES (sākotnēji no Krievijas, bet nākotnē, iespējams, arī no citām valstīm), kā rezultātā iesniedzējam būs nepieciešamība šīs ārpussavienības preces (degvielu) laist brīvā apgrozībā Latvijā, kā arī attiecīgo muitas procedūru laikā samaksāt preču importēšanai piemērojamos nodokļus. Pēc tam, kad no Krievijas ievestā degviela būs laista brīvā apgrozībā Latvijā, tā – identiski procedūrai iesniedzēja līdzšinējos darījumos Latvijā – tiks transportēta uz *KL* degvielas termināli, kurā iesniedzējs to uzglabās, līdz *KL* tā būs nepieciešama pārdošanai DUS Latvijā.

Veicot preču laišanu brīvā apgrozībā Latvijā, iesniedzējs pats tiks norādīts importa muitas deklarācijas 3/16. sadaļā kā importētājs, tostarp tiks norādīts tā Latvijas PVN maksātāja numurs LV0000000000, kā arī A reģistrētais vienotais PVN un *EORI* numurs IE000000000, ko iesniedzējs izmanto preču importēšanai citās Baltijas un Skandināvijas valstīs, kurās tas veic *K* grupas uzņēmumu degvielas iepirkumu centralizēšanu. Ņemot vērā, ka iesniedzējam Latvijas teritorijā nav savu tehnisko resursu vai cilvēkresursu, degvielas transportēšanu no Krievijas uz Latviju nodrošinās degvielas piegādātājs, savukārt no ieviešanas vietas Latvijā uz *KL* degvielas termināli nodrošinās *KL*. Papildus tam laišanas brīvā apgrozībā procedūras izpildei iesniedzējs pilnvaros muitas pārstāvi (brokeri), kas nodrošinās importa muitas deklarācijas iesniegšanu un procedūras pabeigšanu.

Iesniedzējs paredz, ka atsevišķos gadījumos tas iegādāsies no ārpussavienības darījumu partneriem lielāku degvielas apjomu, nekā ir iespējams uzglabāt *KL* degvielas terminālī. Šādos gadījumos iesniedzējs noslēgs līgumus ar kapitālsabiedrībām, kurām ir izsniegtas licences komercdarbības veikšanai brīvās zonas režīmā (sākotnēji ar SIA “N”, PVN maksātāja Nr. LV0000000000, bet nākotnē, iespējams, arī ar citiem sadarbības partneriem). Iesniedzēja iegādāto degvielu, kuru iespējams uzglabāt *KL* degvielas terminālī, plānots pieteikt laišanai brīvā apgrozībā, tiklīdz tā tiek atvesta Rīgas brīvostas muitas kontroles punktā, savukārt atlikusī degviela tiks uzglabāta licencētā darījuma partnera brīvajā zonā un pieteikta laišanai brīvā apgrozībā, tiklīdz atbrīvosies vieta *KL* degvielas terminālī.

Iesniedzējs vēršas pie VID ģenerāldirektora ar lūgumu apstiprināt, ka tā reģistrācija VID PVN maksātāju reģistrā ir pietiekama, lai laistu degvielu brīvā apgrozībā Latvijā un lai uzglabātu degvielu sadarbības partnera brīvas zonas teritorijā pirms tās laišanas brīvā apgrozībā Latvijā. Papildus tam iesniedzējs lūdz VID ģenerāldirektoru apstiprināt iesniedzēja izpratni par ievad muitas nodokļa, akcīzes nodokļa un PVN piemērošanu tā veiktajam degvielas importam.

Iesnieguma turpinājumā iesniedzējs sniedz VID informāciju par normatīvo aktu izvērtējumu un secinājumiem par savām tiesībām laist preces brīvā apgrozībā Latvijā un muitas procedūrā piemērojamiem nodokļu maksājumiem.

2. Juridiskie apsvērumi un pamatojums.

2.1. Iesniedzēja tiesības laist preces brīvā apgrozībā Latvijā.

Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 9. oktobra Regulas (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (turpmāk – Savienības Muitas kodekss), 9. pantā noteikts, ka uzņēmējiem, kas veic uzņēmējdarbību ES muitas teritorijā, ir jāreģistrējas muitas dienestos, lai iegūtu “Economic Operators Registration and Identification” jeb *EORI* numuru. Šis numurs ir nepieciešams, lai saimnieciskās darbības veicējs varētu pieteikt muitas iestādēs muitas procedūras vai ievešanas muitas procedūrā būtu norādīts importa muitas deklarācijas 3/16. sadaļā kā preču importētājs. Saimnieciskās darbības veicējam piešķirto *EORI* numuru var izmantot muitas procedūru kārtošanai visās ES dalībvalstīs neatkarīgi no tā, kurā dalībvalstī *EORI* numurs ir reģistrēts.

Kā minēts šīs uzziņas 1.3. apakšpunktā, iesniedzējs savas saimnieciskās darbības mītnes valsts (Īrijas) muitas dienestā ir reģistrējis *EORI* numuru IE000000000, ko iesniedzējs plāno arī izmantot, lai degvielas laišanas brīvā apgrozībā procesā Latvijā tas varētu tikt norādīts kā preču importētājs. Iesniedzēja izpratnē nedz Savienības Muitas kodekss, nedz Latvijas muitas darbību reglamentējošie normatīvie akti nenosaka, ka papildus *EORI* numura esībai pastāv citi nosacījumi (piemēram, reģistrācija komercreģistrā, speciālās atļaujas (licences) darbībām ar akcīzes precēm nepieciešamība), kuri iesniedzējam būtu jāizpilda, lai tas varētu laist preces brīvā apgrozībā Latvijā. Attiecīgi iesniedzējs secina, ka tas var ievešanas muitas procedūrā būt norādīts importa muitas deklarācijas 3/16. sadaļā kā preču importētājs.

2.2. Nodokļu piemērošana preču laišanai brīvā apgrozībā Latvijā.

2.2.1. Ievedmuitas nodoklis.

Atbilstoši Savienības Muitas kodeksa 56. pantam ievedmuitas nodokļus nosaka saskaņā ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (turpmāk – Kopējā muitas tarifa regula) un atbilstoši Savienības Muitas kodeksa 69. pantam piemēro preču muitas vērtībai.

Iesniedzējs no saviem darījuma partneriem Krievijā ir iegādājies dīzeļdegvielu ar kombinētas nomenklatūras kodu 2710194390, kurai atbilstoši Kopējā muitas tarifa regulai, kā arī Eiropas Komisijas uzturētajai *TARIC* datubāzei ir piemērojams ievedmuitas nodoklis 0 % apmērā. Attiecīgi, laižot minēto degvielu brīvā apgrozībā Latvijā, iesniedzējam nebūs jāveic ievedmuitas nodokļa maksājums Valsts kasē, lai noslēgtu importa muitas procedūru. Ja iesniedzējs nākotnē laidīs brīvā apgrozībā preces ar citiem kombinētās nomenklatūras kodiem vai no citām izcelsmes valstīm, tas piemēros un samaksās ievedmuitas nodokļus atbilstoši *TARIC* datubāzei, Kopējā muitas tarifa regulai vai citiem preferenciālus vai citu veidu tarifus reglamentējošiem normatīvajiem aktiem.

2.2.2. Akcīzes nodoklis.

Likuma “Par akcīzes nodokli” 7. panta 1. punktā noteikts, ka akcīzes nodokļa maksātājs ir importētājs, kurš piesaka muitas procedūrai “laišana brīvā apgrozībā” akcīzes preces, kas ir ievestas Latvijas Republikā no ārpus Savienības valsts. Vispārējā kārtībā saskaņā ar likuma “Par akcīzes nodokli” 23. panta otro daļu importētājam akcīzes nodoklis ir jāsamaksā valsts budžetā pirms muitas procedūras “laišana brīvā apgrozībā” pieteikšanas muitas iestādē.

Likuma “Par akcīzes nodokli” 25. panta pirmās daļas 1. punktā noteikts, ka reģistrēts nosūtītājs var piemērot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanas režīmu precēm, kuras tiek pārvietotas uz akcīzes preču noliktavu Latvijas Republikā. Šī likuma norma ļauj piemērot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanas režīmu arī muitas procedūras “laišana brīvā apgrozībā” procesā, ja pēc muitas procedūras noslēgšanas preces tiek pārvietotas uz akcīzes preču noliktavu Latvijā. Atbilstoši Padomes Direktīvas 2008/118/EK par akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu 21. panta 1. punktam, lai piemērotu atlikto akcīzes nodokļa maksāšanas režīmu, ir jāiesniedz elektronisks administratīvais dokuments (turpmāk – eAD), izmantojot datorizētu sistēmu (turpmāk – EMCS).

Tā kā iesniedzējam Latvijā nav savu tehnisko resursu vai cilvēkresursu, pēc degvielas laišanas brīvā apgrozībā Latvijā to atbilstoši iesniedzēja rīkojumam *KL* transportēs uz *KL* akcīzes preču noliktavu. Ņemot vērā to, ka *KL* ir speciālā atļauja (licence) reģistrēta nosūtītāja darbībai, tas pirms preču pieteikšanas muitas procedūrā *EMCS* sistēmā iesniegs eAD, kurā norādīs preču nosūtīšanu uz akcīzes preču noliktavu Latvijas teritorijā un kurš kopā ar citiem pavaddokumentiem tiks iesniegts muitas dienestam muitas procedūras laikā, lai ļautu iesniedzējam laist degvielu brīvā apgrozībā Latvijā, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanas režīmu ar importa muitas procedūru Nr. 45. Ņemot vērā, ka *KL* saskaņā ar iesniedzēja rīkojumu kā reģistrēts nosūtītājs un akcīzes noliktavas turētājs uzņemsies atbildību par degvielas transportēšanu, uzglabāšanu un akcīzes nodokļa nomaksāšanu, iesniedzējam nav nepieciešamības iegūt speciālo atļauju (licenci) reģistrēta nosūtītāja darbībai, lai piemērotu atlikto akcīzes nodokļa maksāšanas režīmu, importējot degvielu Latvijas teritorijā.

2.2.3. PVN

PVN likuma 5. panta otrajā daļā noteikts, ka jebkuru preču imports tiek aplikts ar PVN un saskaņā ar 123. panta pirmo daļu ir maksājams brīdī, kad ir iekasējams muitas nodoklis. Atbilstoši PVN likuma 36. panta pirmajai daļai importa ar PVN apliekamajā vērtībā tiek iekļauta preču muitas vērtība, kā arī ar importu tieši saistīto pakalpojumu (piemēram, transportēšanas un apdrošināšanas izmaksu) vērtība un citi nodokļi un nodevas, tostarp ievedmuitas un akcīzes nodoklis, kas tiek piemēroti konkrētajam preču importam.

Papildus tam PVN likuma 123. panta trešā daļa paredz īpašo PVN režīmu preču importa darījumos, kas ļauj nodokļu maksātājiem norādīt PVN par preču importu PVN deklarācijā par taksācijas periodu, kurā preces izlaistas brīvā apgrozībā. Lai piemērotu īpašo PVN režīmu preču importa darījumos, nodokļu maksātājam ir jāsaņem no VID atļauja, kuras piešķiršanai nodokļu maksātājam jāatbilst visiem PVN likuma 85. panta ceturtās daļas kritērijiem, tostarp jābūt ierakstītam komercreģistrā vai reģistrētam VID kā saimnieciskās darbības veicējam.

Kā minēts šīs uzziņas 1.2. apakšpunktā, iesniedzējs ir reģistrējies Latvijā tikai PVN piemērošanas vajadzībām un nav reģistrēts nedz komercreģistrā, nedz VID kā saimnieciskās darbības veicējs. Attiecīgi iesniedzējs nav izpildījis PVN likuma 85. panta ceturtās daļas nosacījumus īpašā PVN režīma preču importa

darījumos piemērošanai, un tam PVN par importētajām precēm būs jāiemaksā valsts budžetā brīdī, kad ir iekasējams muitas nodoklis.

Tā kā iesniedzējs importēto degvielu tālāk Latvijas teritorijā piegādās *KL*, proti, veiks darījumu, kas PVN likuma 5. panta pirmās daļas izpratnē ir uzskatāms par apliekamu ar PVN, tad atbilstoši PVN likuma 92. panta pirmās daļas 2. punktam iesniedzējam ir tiesības samaksāto importa PVN atskaitīt kā priekšnodokli, šo PVN summu iekļaujot PVN deklarācijā par attiecīgo taksācijas periodu.

2.3. Iesniedzēja tiesības uzglabāt preces brīvajā zonā.

Rīgas brīvostas likuma 1. panta 5. punktā noteikts, ka brīvā zonā ir norobežota brīvostas teritorijas daļa, kurā ievestās preces attiecībā uz muitas maksājumu piemērošanu tiek pielīdzinātas ārpus Latvijas Republikas muitas teritorijas esošām precēm. Attiecīgi iesniedzējs saprot, ka tas var brīvi uzglabāt degvielu darījumu partnera reģistrētajā brīvās zonas teritorijā un tās tiks pielīdzinātas ārpusvienības precēm, neradot iesniedzējam uzglabāto preču deklarēšanas, uzskaites vai jebkādu citus pienākumus, pirms *KL* atbrīvosies vieta degvielas terminālī un iesniedzējs brīvajā zonā uzglabāto degvielu pieteiks laišanai brīvā apgrozībā.

Atbilstoši likuma “Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās” 3. panta septītajai daļai naftas produkti ir atbrīvoti no akcīzes nodokļa, kamēr tie atrodas licencētas brīvās zonas teritorijā, savukārt preču uzglabāšana nav ar PVN apliekams darījums PVN likuma 5. panta izpratnē. Tādējādi iesniedzējam, uzglabājot preces brīvajā zonā līdz to laišanai brīvā apgrozībā, neveidojas papildu pienākumi vai saistības attiecībā uz akcīzes nodokli vai PVN.

3. Iesniedzēja jautājumi.

Ņemot vērā aprakstīto situāciju, juridiskos apsvērumus un pamatojumu, iesniedzējs lūdz sniegt juridiski pamatotu uzziņu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 98. panta pirmo daļu un atbilstoši iesniegumā aprakstītajiem faktiskajiem apstākļiem un apstiprināt iesniedzēja aprakstīto izpratni par muitas un nodokļu normatīvo aktu piemērošanu iesniedzēja veiktajai preču laišanai brīvā apgrozībā Latvijā:

1) laižot preces brīvā apgrozībā Latvijā, iesniedzējs var tikt norādīts importa muitas deklarācijā kā importētājs, norādot savu Latvijas PVN maksātāja Nr. LV000000000000 un *EORI* numuru IE0000000000;

2) iesniedzēja importētajai dīzeļdegvielai ar kombinētas nomenklatūras kodu 2710194390 ir piemērojams ievadmuitas nodoklis 0 % apmērā;

3) iesniedzējs var laist degvielu brīvā apgrozībā Latvijā, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanas režīmu bez nepieciešamības iegūt speciālo atļauju (licenci) reģistrēta nosūtītāja darbībai, ja reģistrēts nosūtītājs *KL* uzņemsies atbildību par degvielas pārvietošanu pēc importa procedūras uz *KL* akcīzes preču noliktavu;

4) iesniedzējam nav tiesību, importējot preces, piemērot īpašo PVN režīmu preču importa darījumos, attiecīgi importa PVN tam ir maksājams brīdī, kad ir iekasējams muitas nodoklis pirms preču laišanas brīvā apgrozībā. Ņemot vērā to,

ka iesniedzējs importētās preces tālāk izmanto savu ar PVN apliekamo darījumu veikšanai, tam ir tiesības atskaitīt piemēroto importa PVN kā priekšnodokli, to iekļaujot PVN deklarācijā par attiecīgo taksācijas periodu;

5) iesniedzējs ir tiesīgs pirms preču pieteikšanas laišanai brīvā apgrozībā uzglabāt tās darījumu partnera reģistrētā brīvas zonas teritorijā bez papildu muitas, akcīzes vai PVN saistībām vai pienākumiem.

VID, izvērtējot iesniedzēja iesniegumā ietvērto faktu aprakstu un no minētajiem faktiem izrietošus konkrētus jautājumus, atbildes uz kuriem ir atkarīgas no to juridiska vērtējuma, sniedz šādu uzziņu.

Atbildot uz iesnieguma 1. jautājumu, paskaidrojam, ja, laižot preces brīvā apgrozībā, iesniedzējs ir preču importētājs, tad tā *EORI* numuru un nosaukumu norāda importa deklarācijas datu elementā Nr. 3/16 (Importētāja identifikācijas numurs), saskaņā ar B pielikuma II sadaļu Komisijas 2015. gada 28. jūlija Deleģētajā regulā (ES) 2015/2446, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem.

Normatīvie akti nenosaka, ka importa deklarācijā tiek norādīts importētāja PVN numurs.

Ņemot vērā minēto, laižot preces brīvā apgrozībā Latvijas Republikā, iesniedzējs var tikt norādīts importa muitas deklarācijā kā importētājs, norādot savu *EORI* numuru IE000000000.

Atbildot uz iesnieguma 2. jautājumu, paskaidrojam.

Par ievestajām precēm maksājamo ievadmuitas nodokļa likmi nosaka atbilstoši konkrētās preces tarifa klasifikācijai saskaņā ar Eiropas Savienības Kombinēto nomenklatūru (turpmāk – KN), kas noteikta ar Padomes 1987. gada 23. jūlija Regulu (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu un tās ikgadējiem grozījumiem, un 2021. gadā tā noteikta ar Komisijas 2020. gada 21. septembra Īstenošanas regulu (ES) 2020/1577, ar ko groza I pielikumu Padomes Regulai (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu.

Iesnieguma 2. jautājumā minētajai dīzeļdegvielai, kas importēta no Krievijas Federācijas un klasificēta ar KN un Kopienas integrētā tarifa (*TARIC*) kodu 2710 19 43 90 “Naftas eļļas un no bitumenminerāliem iegūtas eļļas (izņemot neapstrādātas), un citur neminēti un neiekļauti naftas produkti, kas satur 70 % vai vairāk naftas eļļas vai no bitumenminerāliem iegūtas eļļas, ja šīs eļļas ir produktu pamata sastāvdaļas, izņemot eļļas, kuras satur biodīzeli, un izņemot eļļas atkritumus: --citādi: ---smagās eļļas: ----gāzeļļas (vieglā dīzeļdegviela): -----citām vajadzībām: -----kuru sēra saturs nepārsniedz 0,001 % no kopējās masas: -----citādas”, ir piemērojams ievadmuitas nodoklis 0 %.

Vienlaikus informējam, ka, ņemot vērā iesniedzēja 2021. gada 24. janvārī jau noformēto muitas deklarāciju Nr. 21LV00021000000000 un tai pievienotos dokumentus, t. sk. Krievijas uzņēmuma “T” 2021. gada 21. janvāra *proforma* rēķinu Nr. 1, paskaidrojam, ka atbilstoši 145. pantam Komisijas 2015. gada 24. novembra Īstenošanas regulā (ES) 2015/2447, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta

un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, kā pavaddokuments tiek prasīts rēķins, kas attiecas uz deklarēto darījuma vērtību.

Tādējādi, ja preču muitas vērtību deklarē pēc darījuma vērtības metodes, saskaņā ar Savienības Muitas kodeksa 70. pantu par pamatojumu faktiski samaksātajai vai maksājamai cenai tiek uzskatīts rēķins, kurā atspoguļota faktiskā (jeb galīgā) preces cena, par kādu prece pārdota izvešanai uz Savienības muitas teritoriju. Par rēķinu nevar kalpot *proforma* rēķins vai cits dokuments, kurš nav komercrēķins un kurā ir uzrādīta preces provizoriskā, nevis faktiskā (gala) cena.

Nemot vērā minēto, ja preces laišanas brīvā apgrozībā brīdī nav zināma tās faktiskā (gala) cena, prece laišanai brīvā apgrozībā nevar tikt deklarēta vispārējā kārtībā ar standarta muitas deklarāciju.

Atbildot uz iesnieguma 3. jautājumu, paskaidrojam.

Atbilstoši likuma "Par akcīzes nodokli" 1. panta otrās daļas 16. punktam reģistrēts nosūtītājs ir persona, kurai ir tiesības tikai nosūtīt alkoholiskos dzērienus, tabakas izstrādājumus vai naftas produktus, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanu, kad tos laiž brīvā apgrozībā saskaņā ar Savienības Muitas kodeksa 201. pantu, akcīzes preču noliktavai Latvijas Republikā vai citā dalībvalstī, reģistrētam saņēmējam Latvijas Republikā vai citā dalībvalstī, īslaicīgi reģistrētam saņēmējam Latvijas Republikā vai citā dalībvalstī.

Likuma "Par akcīzes nodokli" 25. panta pirmās daļas 1. punktā noteikts, ka reģistrēts nosūtītājs atlikto nodokļa maksāšanu piemēro akcīzes precēm, kuras pārvieto uz akcīzes preču noliktavu Latvijas Republikā.

Saskaņā ar Akcīzes preču aprites kārtības 92. punktu akcīzes noliktavā var novietot arī akcīzes preces, kuras nav apstiprināta noliktavas turētāja īpašumā, bet ar kurām apstiprināts noliktavas turētājs ir pilnvarots rīkoties saskaņā ar līgumu.

Akcīzes preču aprites kārtības 92.¹ punktā noteikts: "Komersants, kuram nav speciālās atļaujas (licences) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai, var no citai personai piederošas akcīzes preču noliktavas veikt viņam piederošu akcīzes preču realizāciju:

92.¹ 1. uz citu Eiropas Savienības dalībvalsti;

92.¹ 2. uz valsti, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts;

92.¹ 3. citam komersantam, kuram nav speciālās atļaujas (licences) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai, akcīzes preču noliktavas robežās vai citā akcīzes preču noliktavā;

92.¹ 4. tās akcīzes preču noliktavas turētājam, kurā uzglabā akcīzes preces."

Nemot vērā iesniedzēja iesniegumā minēto faktu aprakstu un to, ka saskaņā ar iesniedzēja rīkojumu *KL* kā reģistrēts nosūtītājs transportēs naftas produktus uz *KL* akcīzes preču noliktavu, iesniedzējs var laist degvielu brīvā apgrozībā Latvijas Republikā, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanas režīmu bez nepieciešamības iegūt speciālo atļauju (licenci) reģistrēta nosūtītāja darbībai, ja reģistrētais nosūtītājs *KL* uzņemsies atbildību par degvielas pārvietošanu pēc importa procedūras uz *KL* akcīzes preču noliktavu.

Atbildot uz iesnieguma 4. jautājumu, paskaidrojam.

No iesniegumā sniegtās informācijas un VID rīcībā esošās informācijas izriet, ka iesniedzējs ir reģistrēts VID PVN maksātāju reģistrā 2020. gada 26. martā

ar reģistrācijas Nr. LV000000000000, bet nav reģistrēts VID kā saimnieciskās darbības veicējs, kā arī nav reģistrēts komercreģistrā.

Saskaņā ar VID rīcībā esošo informāciju iesniedzējs Latvijas Republikā veic tikai ar PVN apliekamus darījumus.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 5. panta pirmajā daļā noteikts, ka ar nodokli apliekamie darījumi ir šādi saimnieciskās darbības ietvaros iekšzemē veikti darījumi:

1) preču piegāde (tai skaitā preču piegāde ES teritorijā un preču eksports) par atlīdzību;

2) pakalpojumu sniegšana par atlīdzību;

3) preču iegāde ES teritorijā par atlīdzību.

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1. panta 20. punktu preču piegāde ir darījums, kas izpaužas kā īpašuma tiesību uz lietu nodošana citai personai, lai tā varētu rīkoties ar lietu. Turklāt par preču piegādi uzskata arī darījumus ar:

1) nekustamo īpašumu vai tā daļu,

2) elektroenerģiju, gāzi, siltumenerģiju, apkuri, ūdeni, tvaiku un dzesēšanas enerģiju.

Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1. panta 6. punktam iekšzeme ir Latvijas Republikas teritorija.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 41. panta pirmajā daļā noteikts, ka ar nodokli apliekamiem darījumiem piemēro:

1) nodokļa standartlikmi 21 procenta apmērā, ja minētajā likumā nav noteikts citādi;

2) nodokļa samazināto likmi saskaņā ar minētā likuma 42. pantu:

a) 12 procentu apmērā,

b) piecu procentu apmērā;

c) 0 procentu apmērā;

3) nodokļa likmi 0 procentu apmērā saskaņā ar minētā likuma 43., 43.¹, 44., 45., 46., 47., 48., 49. un 50. pantu.

Tādējādi iesniedzējs, veicot brīvā apgrozībā Latvijas Republikā izlaistās degvielas tālāko piegādi KL, Pievienotās vērtības nodokļa likuma 5. panta pirmās daļas izpratnē veic ar PVN apliekamus darījumus, kuriem piemērojama PVN standartlikme 21 % apmērā.

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1. panta 19. punktu preču imports ir preču ievešana ES teritorijā no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām, tās izlaižot brīvam apgrozījumam.

Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 5. panta otrajai daļai ar nodokli apliek jebkuru preču importu, ja minētajā likumā nav noteikts citādi.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 85. panta pirmajā daļā noteikts, ka nodokli valsts budžetā par preču importu maksā jebkura persona, ja minētajā likumā nav noteikts citādi.

Savukārt Pievienotās vērtības nodokļa likuma 85. panta trešajā daļā noteikts, ka, veicot preču importu, īpašo nodokļa režīmu preču importa darījumos piemēro:

1) reģistrēts nodokļa maksātājs, ja tas veic preču importu savas saimnieciskās darbības ietvaros un ir saņēmis VID atļauju;

2) fiskālais pārstāvis, ja tas veic preču importu, pārstāvot citas dalībvalsts reģistrētu nodokļa maksātāju vai trešās valsts vai trešās teritorijas reģistrētu nodokļa maksātāju, un ir saņēmis VID atļauju.

Turklāt Pievienotās vērtības nodokļa likuma 85. panta ceturtajā daļā noteikts, ka VID, pamatojoties uz reģistrēta nodokļa maksātāja iesniegumu, šā panta trešajā daļā minēto atļauju piešķir reģistrētam nodokļa maksātājam, ja tas atbilst visiem šajā daļā minētajiem nosacījumiem:

1) tas ir ierakstīts komercreģistrā vai reģistrēts VID kā saimnieciskās darbības veicējs;

2) tas iepriekšējos 12 mēnešus ir veicis saimniecisko darbību iekšzemē un ir reģistrēts VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā;

3) tā materiāltehniskās un finansiālās iespējas atbilst saimnieciskās darbības veidiem;

4) tam iesnieguma iesniegšanas dienā nav nodokļu parādu;

5) tas iepriekšējos 12 mēnešos nodokļu jomu regulējošos normatīvajos aktos noteiktajos termiņos sniedzis nodokļu un informatīvās deklarācijas un gada pārskatu, kā arī VID noteiktajā termiņā sniedzis papildu informāciju, kas nepieciešama valsts budžetā iemaksājamās nodokļa summas vai nodokļa pārmaksas noteikšanai;

6) tā pārstāvēttiesīgajām personām nav sodāmības par krāpšanu, dokumentu viltošanu, izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas vai citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kuri var ietekmēt nodokļu apmēra noteikšanu;

7) reģistrēta nodokļa maksātāja – juridiskās personas amatpersona vai reģistrēts nodokļa maksātājs – fiziskā persona nav iekļauta riska personu sarakstā atbilstoši likumam “Par nodokļiem un nodevām”;

8) tas ir Elektroniskās deklarēšanas sistēmā reģistrēts klients.

Tādējādi, lai nodokļa maksātājs piemērotu īpašo PVN režīmu preču importa darījumos, tam ir jāsaņem no VID atļauja, kuras piešķiršanai nodokļu maksātājam jāatbilst visiem Pievienotās vērtības nodokļa 85. panta ceturtās daļas nosacījumiem.

Ņemot vērā to, ka iesniegumā izklāstītajā konkrētajā situācijā iesniedzējs ir reģistrējies Latvijā tikai PVN piemērošanas vajadzībām un nav reģistrēts nedz komercreģistrā, nedz VID kā saimnieciskās darbības veicējs, tad tas neizpilda Pievienotās vērtības nodokļa likuma 85. panta ceturtās daļas nosacījumus un tam nav tiesību saņemt atļauju PVN īpašā režīma preču importa darījumos piemērošanai.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 123. panta pirmajā daļā noteikts, ka nodokli par preču importu iemaksā valsts budžetā tad, kad kļūst iekasējams muitas nodoklis, ja minētajā likumā nav noteikts citādi.

Tādējādi iesniedzējam iesniegumā izklāstītajā konkrētajā tiesiskajā situācijā, laižot brīvā apgrozībā Latvijas Republikā no trešajām valstīm iegādāto degvielu, nodoklis par preču importu jāiemaksā valsts budžetā tad, kad kļūs iekasējams muitas nodoklis.

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 92. panta pirmās daļas 2. punktu ja preces iegādātas un pakalpojumi saņemti ar nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanai vai tādu citās valstīs veiktu darījumu nodrošināšanai, kuri būtu apliekami ar nodokli, ja tie tiktu veikti iekšzemē, priekšnodoklis ir samaksātā nodokļa summa par preču importu.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 92. panta ceturtajā daļā noteikts, ka reģistrētam nodokļa maksātājam ir tiesības priekšnodokli atskaitīt no valsts budžetā maksājamās nodokļa summas, ja minētajā likumā nav noteikts citādi.

Nemot vērā to, ka iesniedzējs iesniegumā izklāstītajā konkrētajā situācijā veic ar PVN apliekamus darījumus, proti, brīvā apgrozībā Latvijas Republikā izlaistās degvielas tālāko piegādi *KL*, tad tam attiecīgā taksācijas perioda PVN deklarācijā no valsts budžetā maksājās summas ir tiesības priekšnodokli atskaitīt par degvielas importu samaksāto PVN.

Atbildot uz iesnieguma 5. jautājumu, paskaidrojam.

Saskaņā ar Savienības Muitas kodeksa 210. panta b) apakšpunktu precēm var piemērot īpašu procedūru “uzglabāšana”, kas ietver uzglabāšanu muitas noliktavā un uzglabāšanu brīvajās zonās.

Nemot vērā minēto, ārpussavienības preces līdz laišanai brīvā apgrozībā vai citas muitas procedūras vai reeksporta piemērošanai atļauts uzglabāt brīvajā zonā, piemērojot muitas procedūru – uzglabāšana brīvajā zonā.

Savienības Muitas kodeksa 237. panta 1. punktā noteikts, ka saskaņā ar uzglabāšanas procedūru ārpussavienības preces var uzglabāt Savienības muitas teritorijā, nepiemērojot tām:

- 1) ievadmuitas nodokli;
- 2) citus muitas maksājumus saskaņā ar citiem attiecīgiem spēkā esošiem noteikumiem;
- 3) tirdzniecības politikas pasākumus, ciktāl ar tiem nav aizliegta preču ievešana Savienības muitas teritorijā vai izvešana no tās.

Tas nozīmē, ka uzglabāšana brīvajā zonā ir viena no uzglabāšanas procedūrām, kurā ārpussavienības precēm nepiemēro ievadmuitas nodokli, citus maksājumus saskaņā ar citiem attiecīgiem spēkā esošiem noteikumiem un tirdzniecības politikas pasākumus, ciktāl ar tiem nav aizliegta preču ievešana Savienības muitas teritorijā vai izvešana no tās.

Turklāt normatīvie akti neierobežo ārpussavienības preču novietošanu tikai preču īpašniekam vai valdītājam piederošajā brīvajā zonā, tādējādi iesniedzējs var ārpussavienības preces novietot tā sadarbības partnera brīvās zonās teritorijā, kurš tām piemēro muitas procedūru – uzglabāšana brīvajā zonā.

Nemot vērā minēto, iesniedzējs ir tiesīgs pirms preču pieteikšanas laišanai brīvā apgrozībā uzglabāt tās darījumu partnera reģistrētā brīvas zonas teritorijā bez papildu muitas, akcīzes vai PVN saistībām vai pienākumiem.

Sniedzot uzziņu, izmantotas šādas tiesību normas: Padomes 2013. gada 9. oktobra Regulas (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, 70. pants, 210. panta b) apakšpunkts, 237. panta 1. punkts, Komisijas 2015. gada 28. jūlija Deleģētās regulas (ES) 2015/2446, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem,

kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem, B pielikuma II sadaļa, Komisijas 2015. gada 24. novembra Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, 145. pants, Komisijas 2020. gada 21. septembra Īstenošanas regula (ES) 2020/1577, ar ko groza I pielikumu Padomes Regulā (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu, Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1. panta 6. un 20. punkts, 5. panta pirmā un otrā daļa, 85. panta trešā un ceturtā daļa, 92. panta pirmās daļas 2. punkts un ceturtā daļa, 123. panta pirmā daļa, likuma "Par akcīzes nodokli" 1. panta otrās daļas 16. punkts, 25. panta pirmās daļas 1. punkts, Ministru kabineta 2005. gada 30. augusta noteikumu Nr. 662 "Akcīzes preču aprītes kārtība" 92. un 92.¹ punkts.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101. panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1. panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā, ka VID attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektore

I. Jaunzeme